

Storumans kommun

fkun@storuman.se

2020-01-13

1 (19)

Dnr-SI 2019:5708

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Luspengymnasiet i Storumans kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Luspengymnasiet avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Luspengymnasiet i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och övrig personal analyserar kunskapsresultat i samtliga ämnen samt kunskapsutvecklingen på den arbetsplatsförlagda utbildningen (apl) i förhållande till verksamhetens förutsättningar och undervisningens genomförande samt identifierar utvecklingsområden.

Undervisning

Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna tillsammans med rektor arbetar med att anpassa undervisningen så att eleverna, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, stimuleras och utmanas i undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i *hög utsträckning* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

Att rektorn i ökad utsträckning följer upp och analyserar eventuella skillnader i bedömning och betygssättning och för diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser för att på så sätt säkerställa en likvärdig betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 3 augusti 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:5708) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Skolinspektionens granskning visar att rektorn ger styrning av skolans arbete med frågor som rör jämställdhetsuppdraget. Granskningen visar vidare att rektorn delvis leder och organiserar det pedagogiska arbetet. Rektorn skapar till viss del förutsättningar för det kollegiala lärandet och att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Granskningen visar att rektorn till viss del följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat och arbetet med värdegrund. Utifrån analysen genomför rektorn vissa utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurserna ska fördelas. Analysen kan dock förbättras.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Rektorns ledning och organisering av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn delvis leder och organiserar det pedagogiska arbetet genom att se till att det finns förutsättningar för lärarna att samverka och att det sker ett lärande i kollegiet. I granskningen framkommer dock att rutiner och ansvarsområden för lärarna behöver tydliggöras och att lärare och elevhälsa ser ett behov av ett tydligare pedagogiskt ledarskap.

Rektor och lärare uppger i intervju att skolans lärare är indelade i tre arbetslag. Det finns mötestid på torsdagar enligt ett rullande schema med varierat innehåll exempelvis kollegialt lärande, och tisdagar där innehållet varvas mellan arbetslagsträffar och klasskonferenser. Det kollegiala samarbetet omfattar bland annat språkutvecklande arbetssätt och digitalisering. Lärarna uppger att arbetet med det språkutvecklande arbetssättet har utvärderats via en enkät till lärarna. Flera av lärarna uppger att det kan vara svårt att samverka kring ämnesövergripande projekt mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen främst på grund av att det saknas tid då alla berörda lärare kan träffas. Lärare uppger att i de fall det saknas ämneskollegor på gymnasiet kan lärarna samverka med lärare på grundskolan i frågor rörande exempelvis undervisningens genomförande.

Enligt lärarna ser rektorn till att arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas på skolan genom att de går igenom vid terminsstart och på arbetslagsmöten som en stående punkt. Under året hinner alla rutiner enligt rektorn aktualiseras. Lärarna och elevhälsan uppger dock att de saknar en tydlighet när det gäller av rektorn tilldelade ansvarsområden. Vidare uppger lärare och elevhälsa att det pedagogiska ledarskapet i vissa fall upplever delegeras och på så sätt ger upphov till en otydlighet. Skolan har ett introduktionsår för nyanställda lärare, där stödet ges av en erfaren mentor och som planeras utifrån den nyanställdes behov. På så sätt ges obehöriga lärare en övervägd introduktion.

Rektorns styrning av skolans arbete med jämställdhet

Rektorn ger till styrning kring frågor som rör skolans arbete med jämställdhet. Lärare, elevhälsa och rektor uppger att det under föregående år funnits ett tydligt arbete med jämställdhetsperspektiv utifrån analyser av en likabehandlingsenkät. Arbetet har exempelvis handlat om normer och normkritik samt tillgänglighet utifrån kön. Eleverna kan i intervjuer ge flera exempel på aktiviteter med jämställdhetsperspektiv som de deltagit i under föregående läsår. Elevhälsa och lärare uppger dock att det är oklart hur det arbetet kommer att fortgå och hur resultaten följs upp.

Rektorns ansvar för skolans systematiska kvalitetsarbete

Rektorn följer delvis upp kunskapsresultaten men ett helhetsperspektiv saknas. Rektorn ställer till viss del resultaten i relation till uppföljningar av undervisningens kvalitet och verksamhetens förutsättningar. Rektorn följer upp att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Utvecklingsåtgärder har en svag koppling till den genomförda analysen och innehåller åtgärder som i vissa delar inte har koppling till skolans behov.

Rektorn uppger att värdegrundsarbetet följs upp genom skolans årliga elevenkäter och Skolinspektionens enkät¹ samt genom uppföljning av rapporterade kränkingsärenden. Rektorn följer även upp värdegrundsarbetet genom verksamhetsbesök. Resultaten av värdegrundsarbetet analyseras i värdegrundsgruppen som består av representanter från lärarna och elevhälsan. Analys och förslag på åtgärder tas upp på arbetsplatsträffar. Via skolans arbetsmiljöarbete och lektionsbesök får rektorn insyn i förutsättningar för undervisningens genomförande exempelvis hur lärarna upplever schema och undervisningsgrupper och hänsyn tas till detta i nästkommande års tjänstefördelning och gruppsammansättning. Rektorn uppger vidare att elevernas kunskapsresultat löpande följs upp på individnivå via signaler från elevhälsoteamet, i de fall där eleven har svårt att nå målen, och via kunskapsresultaten som rapporteras in i skolans system för elevadministration. För analys av kunskapsresultat på gruppnivå och kunskapsutveckling på det arbetsförlagda lärandet (apl) på grupp och ämnesnivå finns enligt rektor i nuläget ingen fungerande struktur vilket också bekräftas i intervju med lärare. Lärarna uppger att uppdraget är otydligt när det gäller uppföljning och analys av kunskapsresultat samt kunskapsutveckling på apl och rektor uppger att det är ett utvecklingsområde.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att Luspengymnasiet i flera delar uppfyller kvalitetskriterierna inom området Rektors ledarskap, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och övrig personal analyserar kunskapsresultat i samtliga ämnen samt kunskapsutvecklingen på apl i förhållande till verksamhetens förutsättningar och undervisningens genomförande samt identifierar utvecklingsområden.

¹ En gång vartannat år omfattas varje skolenhet av Skolinspektionens enkät som utgör ett underlag till Skolinspektionens granskning av landets skolor. Totalt deltog 1580 skolenheter i enkäten hösten 2018, för alla frågor i enkäten beräknas ett snitt för referensgruppen.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå bedrivs. Kvalitetsarbetet ska bestå av kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Det är viktigt att rektorn i sin analys förutom kunskapsresultat även tittar på vilka förutsättningar lärare har för att bedriva undervisning, både vad gäller resurser och kompetens. För att vara säker på att rätt åtgärder sätts in är det väsentligt att veta vilka orsakerna är till varför resultaten ser ut som de gör. Det är även viktigt att, för att kunna följa upp de åtgärder som sätts in, fundera över vilka effekter som förväntas. Även om det är rektorn som är ansvarig för att ett utvecklingsarbete bedrivs är det viktigt att övrig personal är med i både analys, genomförande och uppföljning.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn, tillsammans med hela sin personal, breddar och fördjupar analysen av kunskapsresultaten och kunskapsutvecklingen på sådant sätt att de finner såväl utvecklingsområden som framgångsfaktorer. Det innebär att inte stanna vid att konstatera att exempelvis flickor har högre studieresultat än pojkar, utan även utvärdera resultaten och försöka hitta förklaringar till vad det kan bero på. Detta för att i nästa skede kunna komma fram till vilka åtgärder som ska sättas in. Som hjälp i arbetet kan Skolverkets allmänna råd² om systematiskt kvalitetsarbete med fördel användas.

² Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2012:98) *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att undervisningen till stora delar är strukturerad, utgår från läroplanens mål avseende kunskaper och värden och att lärarna tydliggör för eleverna vad de förväntas lära sig och utveckla. Undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det blir en balans mellan olika arbetssätt. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de förstår och kommer igång med sitt skolarbete och bibehåller sitt engagemang. Eleverna görs också delaktiga i planeringen och genomförandet av undervisningen och ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Det finns hos lärarna en medvetenhet om vikten av att motivera eleverna i sitt lärande. Undervisningens innehåll anpassas i viss mån utifrån elevernas behov och förutsättningar så att eleverna stimuleras i undervisningen.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Målfokuserad och strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen utgår från läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Lärarna tydliggör för eleverna vad de förväntas lära sig och utveckla. Undervisningen är överlag strukturerad och det finns ett logiskt flöde mellan olika moment i undervisningen. Elever uppger i intervju att det finns en samsyn mellan lärarna i hur undervisningen struktureras och i hur syftet med undervisningen

tydliggörs. Eleverna uppger i intervjuerna att inledning, syfte och mål med lektioner och arbetsmoment är tydliga så att eleverna förstår vad de ska göra.

Varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Skolinspektionens granskning visar att lärarna varierar arbetsformer och arbetssätt för att stimulera eleverna att lära och utvecklas. Av intervjuer med eleverna och av lektionsobservationerna framgår att eleverna får arbeta enskilt, i par eller i grupp. På lektionerna finns också en variation mellan arbetssätt såsom exempelvis diskussioner, film, laborationer och fältuppgifter. Vidare framkommer att undervisningen på skolan är kopplad till olika aktiviteter utanför skolan som exempelvis studieresor och internationella utbyten. Eleverna ger dock exempel på ämnen där variationen är mindre men uttrycker samtidigt att det nog är nödvändigt sett till ämnets karaktär.

I intervjuer framkommer att eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de förstår och kommer igång med sitt skolarbete. Eleverna berättar också att lärarna ger förklaringar på olika sätt i de fall som eleverna inte förstår. Vid observationer framkommer att lärarna går runt och kontrollerar så att eleverna hänger med även om de inte räcker upp handen.

Inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation

Granskningen visar att lärarna och övrig skolpersonal har höga förväntningar på eleverna och att det finns en stor medvetenhet om vikten av att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. I intervjuer med elever framkommer att eleverna upplever att lärarna är bra på att förmedla att de tror på elevernas förmåga att nå långt i sin kunskapsutveckling. Lärare och elever berättar att det förekommer olika forum och former för att stärka elevernas självförtroende och motivation exempelvis genom muntlig feedback, beröm och positiva kommentarer. Rektor och lärare betonar vikten av att bygga upp elevernas självkänsla och att skapa goda relationer till eleverna för att på så sätt få eleverna att tro på sig själv i skolarbetet. Eleverna framhåller att undervisningssituationen på skolan präglas av trygghet och att det i sig medför att eleverna vågar och tror på sig själva i undervisningen.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Skolinspektionens granskning visar att lärarna strävar efter att utforma undervisningen så att eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Lärarna uppger i intervjuerna att eleverna ges möjligheter att påverka undervisningen vid planering av moment, exempelvis arbets- och examinationsformer. Eleverna får också vid utvärderingar och genom enkäter komma med synpunkter på

undervisningens utformande. Elever, rektor och lärare tar också upp ett skolforum, Luspensrådet, där alla elever är välkomna och där de kan ge sina synpunkter på undervisningen.

Lärarna uppger i intervju att skolan har arbetat med att synliggöra elevernas lärande för dem själva och att det genomfördes i form av ett kollegialt lärande och observationer där lärarna turades om att observera varandra. Detta skedde under en två-årsperiod för tre år sedan.

Stimulans och utmaning i undervisningen utifrån varje elevs behov och förutsättningar

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt i viss mån anpassas utifrån elevernas behov och förutsättningar. Lärarna uppger att de på olika sätt ger stöd till de elever som behöver det för att nå kunskapskraven, men uppger samtidigt att det finns situationer där de upplever att de inte kan anpassa undervisningen i förhållande till elevernas behov. Lärare och rektor uppger i intervjuerna att när undervisningen organiseras så att elever från olika program och ibland olika årskurser läser tillsammans medför detta att det finns svårigheter med att anpassa undervisningen så att den utmanar och stimulerar alla elever utifrån deras behov och förutsättningar. Lärarna uppger i intervjuer att det finns exempel på lektioner då flera kurser inom samma ämne ska pågå samtidigt i samma undervisningsgrupp i en lektionssal och att undervisningen då är svår att utföra så att den anpassas utifrån varje elevs behov och förutsättningar.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att Luspengymnasiet *i flera i delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Undervisning, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna tillsammans med rektorn arbetar med att anpassa undervisningen så att eleverna, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, stimuleras och utmanas i undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen behöver anpassas så att alla elever blir utmanade och stimulerade utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar. En central utgångspunkt i skollagen och läroplanen är att undervisningen ska utgå från och anpassas efter de enskilda elevernas behov och förutsättningar. Enligt skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de

behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Även elever som lätt uppnår de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.³

Lärarna bör ta reda på vilka behov och förutsättningar eleverna har och sedan anpassa innehåll och arbetssätt så att alla elever utmanas och stimuleras på bästa sätt. Lärande ska ske så att det utmanar alla elever oavsett vilken nivå de befinner sig på. Om utmaningarna blir för få sker inget lärande och eleverna tappar ofta intresse och motivation. Om kraven istället blir för höga och stödet för begränsat riskerar eleverna att bli frustrerade och ge upp. En utmanande undervisning innebär att läraren kognitivt utmanar eleverna med uppgifter och aktiviteter, som utvecklar och utmanar deras tänkande oavsett vilken nivå eleverna befinner sig på. Detta främjar och stärker elevernas motivation och engagemang i undervisningen.⁴

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med personalen ser till att undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till aktuell elevgrupp och stimulerar och utmanar alla elever. Det kan exempelvis handla om hur undervisningen organiseras.

³ 3 kap. 2 § skollagen (2010:800)

⁴ Nordenbo, S.-E. m.fl. (2008) *Teacher competences and pupil achievement in pre-school and school: A systematic review carried out for The Ministry of Education and Research, Oslo*, Köpenhamn: Danish Clearinghouse for Educational Research, s. 52f; Scheerens, J. m.fl. (2007) *Review and meta-analysis of school and teaching effectiveness*, Enschede: University of Twente, Department of Educational Organization and Management, s. 120ff, 131; Hattie 2009, s. 110f.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar *i hög utsträckning* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Vid Luspengymnasiet i Storuman sker ett aktivt arbete för att främja trygghet och studiero. Det råder studiero i undervisningen vilket ger goda förutsättningar för eleverna att ägna sig åt skolarbete. Vidare har personalen ett gemensamt förhållningssätt och arbetar medvetet och strukturerat för att skapa en trygg lärmiljö på skolan.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Granskningen visar att det finns ett strukturerat arbete på skolan för att skapa trygghet på skolan samt på apl. Arbetet bygger på en uppföljning och analys av elevernas upplevda trygghet. Skolan genomför varje läsår en elevenkät. Skolan använder sig också av Skolenkäten som ett underlag. I enkäterna får eleverna bland annat skatta den upplevda tryggheten på skolan. Resultaten på enkäterna visar att elevernas upplevelse är att de är trygga. Resultaten av enkäterna analyseras av lärare, elevhälsa och rektor. Utifrån analysen genomförs sedan åtgärder för att bibehålla och öka tryggheten på skolan för eleverna. Trygghetsskapande åtgärder som lyfts fram av elever, lärare, elevhälsan och rektor är exempelvis olika gruppstärkande aktiviteter, friluftspjekt och ommöblering av elevcaféet. Det finns enligt personal, elever och rektor också en anda av tillit mellan lärare och elever som skapar trygghet. Eleverna ger i intervjuer en samstämmig bild av att de känner sig trygga på skolan och att det är tydligt var de ska vända sig om en kränkning sker. Lärare, elevhälsa och rektor bekräftar bilden av trygghet på skolan och uppger att det finns en samsyn bland

personalen när det kommer till arbetet med att skapa trygghet. Det finns ordningsregler på skolan som har en legitimitet hos lärare och elever men det finns enligt rektor ett behov av att revidera och kommunicera dem som en del av ett förebyggande arbete.

Skolans arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att personalen på skolan bedriver ett gemensamt arbete i skolans mötesforum som exempelvis programlagen och klasskonferenser för att skapa och upprätthålla studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Lärare, elevhälsa och rektorn ger en överensstämmande bild av att studieron är god på lektionerna. Eleverna bekräftar att studieron är god på skolan. Enligt eleverna kan lärarna använda olika strategier för att skapa och upprätthålla studiero. Även om det finns olikheter mellan lärarnas metoder för att skapa och upprätthålla studiero så uttrycker eleverna att det finns ett gemensamt förhållningsätt bland lärarna för att främja och upprätthålla studieron. Eleverna lyfter också fram att de har goda relationer med lärarna och andra elever och att det i sig skapar en trygghet på skolan på en generell nivå som också bidrar till studiero under lektionerna. Lektionsobservationerna visar att det är arbetsro på lektionerna och att lärare och elever uppträder respektfullt mot varandra.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att Luspengymnasiet i *hög utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg. Granskningen visar också att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg. Rektorns analys av

betygssättningen är begränsad. Rektorn har kännedom om vissa skillnader i betyg mellan resultat på nationella ämnesprov och kursbetyg men har inte genomfört någon fördjupad analys av dessa skillnader.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sin bedömning och betygsättning

Granskningen visar att lärarna ges vissa förutsättningar i form av avsatt tid för att samverka kring bedömning och betygsättning. Det finns en medvetenhet bland lärarna om de utmaningar som finns i och med att ett antal lärare saknar ämneskollegor. Det framkommer i intervjuer med lärare att de försöker lösa kvalitetssäkring av betyg och bedömning genom informella samtal med kollegor och med lärare i samma ämnen på andra skolor. I intervjuer med lärare och rektor framkommer att det finns avsatt mötestid för bedömning och betygsättning men att största delen av samverkan kring bedömning och betygsättning sker genom informella samtal i exempelvis arbetsrummen. Lärarna uttrycker vidare att det finns utmaningar med en liten skola med relativt få ämneskollegor när det gäller arbetet med bedömning och betygsättning men att de överlag känner sig trygga i arbetet med bedömning och betygsättning. Lärarna får också vid behov stöd av elevhälsan när det gäller bedömning och betygsättning och enligt lärare och rektor finns det tydliga rutiner för kvalitetssäkring av bedömning och betygsättning i de fall det finns obehöriga lärare.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas bedömning och betygsättning

Granskningen visar att rektor i begränsad utsträckning följer upp och analyserar lärarnas betygsättning. I intervju med rektorn framkommer att rektor har identifierat en kurs med en avvikelse mellan slutbetyg och betyg på ämnesprov. Någon analys av avvikelserna har dock inte genomförts vilket rektorn motiverar med att läraren i kursen slutat på skolan. Vidare uppger rektorn att det i nuläget saknas rutiner för att systematiskt följa upp och analysera lärarnas bedömning och betygsättning. Rektorn uppger att det finns en problematik med att följa upp och analysera bedömningen och betygsättningen eftersom undervisningsgrupperna är små och statistiken då blir svår att tolka.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att Luspengymnasiet i flera delar uppfyller kvalitetskriterierna inom området Bedömning och betygsättning, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn i ökad utsträckning följer upp och analyserar eventuella skillnader i bedömning och betygssättning och för diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser för att på så sätt säkerställa en likvärdig betygssättning.

För att kunna ta ansvar för att bedömningar och betygsättningar är korrekta och likvärdiga behöver rektor organisera analysarbetet och leda diskussioner med lärare och övrig personal. Det handlar inte enbart om att analysera varje ämne för sig, utan att även titta på generella avvikelser. I skollagen anges att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Likvärdigheten är en viktig princip och utbildningen inom gymnasieskolan ska vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas.⁵ Analys och diskussion med lärarna om eventuella skillnader i bedömning och betygssättning är ett viktigt redskap i rektorns arbete med att säkerställa likvärdighet.

Av Skolverkets allmänna råd⁶ med kommentarer om betyg och betygsättning framgår att rektorn, tillsammans med lärarna bör följa upp och analysera nationella provbetyg i relation till kursbetyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg. Vidare beskrivs att rektorn bör se till att det finns förutsättningar för att fördjupa analysen inom den egna skolenheten, för att kunna följa upp och analysera betygen inom och mellan ämnen och elevgrupper. Om avvikelser förekommer behöver rektor undersöka om dessa är motiverade eller inte.

⁵ 1 kap. 9 § och 3 kap. 14 § skollagen

⁶ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2018:247) *Betyg och betygsättning*, s. 42 ff

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn på ett systematiskt sätt följer upp och analyserar lärarnas betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv för att kunna säkerställa en rättvis betygssättning av god kvalitet. Detta arbete kan exempelvis omfatta jämförelser av skillnader i betyg i och mellan kurser samt jämförelser av resultaten på nationella ämnesprov och betyg. I arbetet behöver rektorn tillsammans med lärarna analysera resultaten.

På Skolinspektionens vägnar

X Stina Linder

Stina Linder

Beslutsfattare

Signerat av: Stina Linder

X Magnus Ledman

Magnus Ledman

Föredragande

Signerat av: Magnus Ledman

I handläggningen av ärendet har även utredarna Elina Axelsson och Ulrika Holm medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 5 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektor leder och organiserar skolans arbete:

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 30 september till den 2 oktober 2019 samt genom en telefonintervju den 7 oktober 2019. Besöket genomfördes av Magnus Ledman och Ulrika Holm.

Luspengymnasiet är en kommunal gymnasieskola belägen i centrala Storuman, Storumans kommun. Skolan har tre högskoleförberedande gymnasieprogram; samhällsvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet och naturvetenskapsprogrammet och tre yrkesförberedande program; barn- och fritidsprogrammet, fordons- och transportprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet. På skolan finns också introduktionsprogram. Skolan har vid tidpunkten för tillsynen 103 elever och leds av en rektor.

Lärare med pedagogisk högskoleexamen var läsåret 2018/2019 62 procent jämfört med rikets 81,4 procent.

I Skolinspektionens skolenkät för åk2 från hösten 2018 framgår att indexvärdet i området studiero ligger över rikets snitt medan indexvärdet i området trygghet ligger i linje med rikets snitt. I området trygghet skattar eleverna ett värde på 7,9 och i området studiero skattar eleverna ett värde på 6,8 jämfört med genomsnittet för riket som var 8,1 respektive 6,1 samma år.

Enligt skolverkets nationella statistik för Luspengymnasiet så var den genomsnittliga betygspoängen för elever med avgångsbetyg år 2018/2019 12,8 jämfört med 14,4 för riket. Andelen elever som tagit gymnasieexamen inom tre år, startläsåret 2016/17 var 48,4 procent jämfört med 66,3 procent för riket.

Andel elever med gymnasieexamen av avgångselever (betygssatta i minst 2500 poäng) var 100 procent för läsåret 2018/2019 jämfört med genomsnittet för riket som var 91,5 procent.